

Ylen julkisen palvelun tehtävä

16.2.2024

Hanne Aho / Journalistiliitto
Antti Laakso / Ylen ohjelmatyöntekijät

SUOMEN
JOURNALISTILIITTO
FINLANDS
JOURNALISTFÖRBUND

Journalistiliitto = media-alan tekijät Suomessa

- yli 14 000 jäsentä
- kaupallisen median tekijät + Ylen ohjelmatyöntekijät (YOT)
- paljon yrittäjäjäseniä
- riippumaton – keskusjärjestöihin kuulumaton ammattijärjestö

Ylen ohjelmatyöntekijät

- noin 2 150 yleläisen ammattiosasto:
toimittajia, kuvaajia, leikkaajia, lavastajia, tuottajia, ohjaajia,
äänitarkkailijoita, informaattikkoja, maskeeraajia ym.

Journalistiliitto ja Yleisradio

- yrityskohtainen työehtosopimus (ei yleissitova)
- jatkuva, joustava ja toimiva paikallinen sopiminen

Miksi Elämäni biisi?

Yle tekee sisältöjä kaikille suomalaisille

- Ei kaupallista riskiä tai menestymisen välttämättömyyttä
 - > Antaa aidon mahdollisuuden palvella kaikkia suomalaisia, myös lukuisia erityisryhmiä.
 - > Kaupalliselle medialle tämä olisi kannattamatonta.
 - > Tuotanto maksaa yhtä paljon oli sillä sadan tai sadantuhannen hengen yleisö.

Viihde on osa suomalaista kulttuuria ja kansalaisten resilienssiä

- Koronapandemian aikana havaittiin, miten iso merkitys kulttuurilla on.
 - > Tuki jaksamista ja yhdisti kansaa.
- Ukrainan sodan aikana median isot haasteet ovat liittyneet myös siihen, miten tarjota kansalle ajanvietettä ja lohtua.

Miten Ylen tehtävät rajattaisiin?

- Jumalanpalvelukset? Urheilu? Saamenkieliset uutiset? Elämäni biisi?
- Miten rajaus kirjattaisiin? Millä perusteilla?
- Kuka kirjaisi? Millä perusteilla?

Ylen tehtävä on palvella kaikkia suomalaisia. Lähtökohtana on oltava arvio siitä, mikä on kansalaisten tarve.

- Mikä tarve jäisi pois? Kuka tai mitkä ryhmät rajattaisiin ulos?
- Arvioinnin on oltava jatkuvaa ja joustavaa, jotta tarve tulee täytettyä. Laki on siihen huono väline.

Yksittäisten ohjelmien tai edes koko ulkomaisen sisällön (12 milj. euroa) lopettaminen ei tuo merkittäviä säästöjä.

”Yle kurjistaa kaupallista mediaa”

- Teoria, jonka mukaan julkisen palvelun media vie kaupallisen median yleisöä ja välillisesti myös mainostuloja. Tutkimustietoa vähän?
- Arto Satosen työryhmän jälkeen Ylen hallintoneuvostolle tehty raportti ei löytänyt tukea ajatukselle, että yleisradiot vaikuttaisivat merkittävästi maakuntalehtien kaupalliseen toimintaan.

https://trepo.tuni.fi/bitstream/handle/10024/101280/yleisradion_alueellisten_2017.pdf?sequence=1&isAllowed=y

- 2020 julkaistun, 28 EU:n jäsenmaata kattavan tutkimuksen mukaan julkisen palvelun media ei vaikuta negatiivisesti kaupallisen median menestymismahdollisuuksiin. Jopa päinvastoin: Verkkouutisten osalta havaittiin, että maissa, joissa on vahva julkisen palvelun media, ihmiset myös maksavat todennäköisemmin muista verkkosisällöistä. Tulos päti erityisesti Pohjoismaiden kohdalla.

<https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/0267323120903688>

”Yle kurjistaa kaupallista mediaa”

- Yle ostaa merkittävästi ohjelmia, palveluja ja tuotantoja muilta yrityksiltä (n. 100 miljoonaa euroa / vuosi).
- Yle tasaa näiden yritysten suhdanteita vakaana ostajana.
- Yle turvaa tätä kautta pienyrittäjyyttä, suomalaista mediaosaamista ja kulttuuria.

Journalistiliitto: Kaupallista mediaa ei tueta heikentämällä Yleä vaan tukemalla kaupallista mediaa.

Petteri Orpon hallituksen ohjelma:

”Yleisradion riippumattomuutta ja toimituksellista puolueettomuutta vahvistetaan.”

-> Paras takuu on Yleisradion rahoituksen turvaaminen.

Uutiserämaiden synty ja tiedonvälityksen monopolisoituminen

- Suomessa jo nyt harmaita alueita, joilta uutisointi on välttävää.
- Jos alueilla ei olisi kaupallista mediaa tai Ylen uutisointia?
 - > Uutisointimonopolit.
 - > Luottamus uutisiin, kiinnostus politiikkaan, matala korruptiotaso, rauha sekä toimiva oikeusvaltio ovat tilastollisesti toisiinsa liittyviä asioita.
 - > Altistaa disinformaation leviämislle ja tietoisille – esimerkiksi vieraan vallan – vaikuttamispöyrkimyksille.
- Jos teoria julkisen palvelun näivettävästä vaikutuksesta kaupalliselle medialle ei päde, pahennamme uutiserämaiden syntyä sekä kavennamme tiedonvälitystä entisestään. –> Huoltovarmuus.

Suomalaiset luottavat uutisiin

- Suomalaiset luottavat uutisiin mailman eniten ja myös maksavat sähköisestä sisällöstä mieluummin kuin usempien muiden maiden kansalaiset.

Yle on tutkimuksesta toiseen Suomen luotetuin media.

